PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2022/906,

annettu 9 päivänä kesäkuuta 2022,

Euroopan rauhanrahastosta rahoitettavasta avustustoimenpiteestä, jolla vahvistetaan Balkanin lääkintäjoukkojen valmiuksia

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 41 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvoston päätöksen (YUTP) 2021/509 ([1]) mukaisesti perustettiin Euroopan rauhanrahasto, jäljempänä 'rauhanrahasto', jonka avulla jäsenvaltiot rahoittavat unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) alalla toteuttamia toimia rauhan säilyttämiseksi, konfliktien ehkäisemiseksi ja kansainvälisen turvallisuuden lujittamiseksi perussopimuksen 21 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti. Päätöksen (YUTP) 2021/509 1 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdan nojalla rauhanrahasto voi erityisesti rahoittaa toimia, joilla lujitetaan kolmansien valtioiden sekä alueellisten ja kansainvälisten järjestöjen sotilaallisiin ja puolustusasioihin liittyviä valmiuksia.

(2) Balkanin lääkintäjoukot (BMTF) perustettiin alueellisena aloitteena, johon osallistuu kuusi Länsi-Balkanin maata eli Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Montenegro, Pohjois-Makedonia, Serbia ja Slovenia ja jonka tarkoituksena on tarjota nopeaa ja tehokasta apua katastrofin koettelemille valtioille tai alueille käyttäen osallistujavaltioiden olemassa olevia asevoimien lääkintävalmiuksia. Kukin kuudesta osallistujavaltiosta toimii vuorollaan 'kehysvaltion' asemassa kahden vuoden ajan. Pohjois-Makedonia toimii kyseisessä asemassa kesäkuusta 2020 kesäkuuhun 2022. Vuoden 2021 jälkimmäisellä puoliskolla järjestö otti käyttöön uudet sisäiset säännöt, jotka mahdollistavat pidempiaikaisen joukkojen lähettämisen operaatioiden tueksi, myös osana yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (YTPP) operaatioita Länsi-Balkanin ulkopuolella.

(3) Varustamalla BMTF:ään osallistuvien EU:n ulkopuolisten asevoimien lääkintäyksikköjä tarvittavilla tarvikkeilla ja materiaaleilla unioni vahvistaisi osallistuvien Länsi-Balkanin valtioiden asevoimien lääkintävalmiuksia ja parantaisi monikansallista asevoimien lääkintäyksikköä, joka voisi mahdollisesti tukea rauhanoperaatioiden sotilaallisia näkökohtia alueen ulkopuolella, sekä edistäisi Naton voimavaroja koskevien tavoitteiden ja rauhankumppanuuden (PfP) mukaisten kumppanuustavoitteiden saavuttamista.

(4) Tämän avustustoimenpiteen olisi myös vahvistettava Länsi-Balkanin kykyä vastata kriiseihin ja parantaa alueen häiriönsietokykyä, mikä viime kädessä edistää alueellista vakautta sekä mahdollistaa sen, että alueen maat voivat paremmin suojella väestöjään. Sen olisi edistettävä alueellista yhteistyötä ja koheesiota sekä hyviä naapuruussuhteita Länsi-Balkanilla.

(5) Pohjois-Makedonian tasavallan puolustusministeri pyysi 18 päivänä huhtikuuta 2022 unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäljempänä 'korkea edustaja', osoitetulla kirjeellään BMTF:n puolesta, että unioni tukisi BMTF:ää keskeisten tarvikkeiden hankinnassa sen lääkintäyksikköjen valmiuksien vahvistamiseksi.

([1]) Neuvoston päätös (YUTP) 2021/509, annettu 22 päivänä maaliskuuta 2021, Euroopan rauhanrahaston perustamisesta ja päätöksen (YUTP) 2015/528 kumoamisesta (EUVL L 102, 24.3.2021, s. 14).

(6) Rauhanrahastoa koskevien neuvoston päätelmien mukaisesti tämä avustustoimenpide antaisi EU:n ulkopuolisille BMTF:n osallistujavaltioille mahdollisuuden vastata kriiseihin riippumattomasti. Tuomalla yhteen viisi Länsi-Balkanin maata tämä avustustoimenpide edistäisi myös YUTP:n/YTPP:n kattavampia tavoitteita alueella, kuten alueellisen yhteistyön ja vuoropuhelun edistämistä.

(7) Kun tämä avustustoimenpide on saatu päätökseen, korkea edustaja laatii arvioinnin sen vaikutuksista sekä hankittujen tarvikkeiden hallinnasta ja käytöstä. Tämä toiminta johtaa saatujen kokemusten arviointiprosessiin, jolla pyritään arvioimaan avustustoimenpiteen tehokkuutta sekä sen johdonmukaisuutta unionin yleisen strategian ja politiikkojen kanssa tuensaajavaltiossa.

(8) Avustustoimenpiteet on määrä toteuttaa päätöksessä (YUTP) 2021/509 vahvistettujen periaatteiden ja vaatimusten mukaisesti ja noudattaen erityisesti neuvoston yhteistä kantaa 2008/944/YUTP ([2]) sekä rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen mukaisesti.

(9) Neuvosto vahvistaa olevansa sitoutunut suojelemaan, edistämään ja toteuttamaan ihmisoikeuksia, perusvapauksia ja demokratian periaatteita sekä lujittamaan oikeusvaltiota ja hyvää hallintotapaa Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan, ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen ja kansainvälisen oikeuden, erityisesti kansainvälisen ihmisoikeuksia koskevan oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden, mukaisesti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Perustaminen, tavoitteet, soveltamisala ja kesto

1. Perustetaan BMTF:ää, jäljempänä ’tuensaaja’, hyödyttävä avustustoimenpide, joka rahoitetaan Euroopan rauhanrahastosta, jäljempänä ’avustustoimenpide’.

2. Avustustoimenpiteen tavoitteena on tukea BMTF:n valmiuksien kehittämistä hankkimalla tarvittavia tarvikkeita ja materiaaleja osallistujamaiden eli Albanian, Bosnia ja Hertsegovinan, Montenegron, Pohjois-Makedonian ja Serbian asevoimien lääkintäyksiköille, jotta voidaan vahvistaa asevoimien lääkintävalmiuksia alueella ja viime kädessä siviilien avustustoimia.

3. Edellä 2 kohdassa vahvistetun tavoitteen saavuttamiseksi avustustoimenpiteellä on rahoitettava seuraavat:

a) ajoneuvot (lääkinnälliset ajoneuvot ja maastoajoneuvot);

b) Role 2 -kenttäsairaalat;

c) laboratoriolaitteet ja -varusteet;

d) tietotekniset ja viestintälaitteet.

4. Avustustoimenpiteen kesto on 36 kuukautta tulojen ja menojen hyväksyjänä toimivan avustustoimenpiteiden hallinnoijan ja tämän päätöksen 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön välillä päätöksen (YUTP) 2021/509 32 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti tehdyn sopimuksen tekopäivästä.

2 artikla

Rahoitusjärjestelyt

1. Avustustoimenpiteeseen liittyviin menoihin tarkoitettu rahoitusohje on 6 000 000 euroa.

2. Kaikkia menoja hallinnoidaan päätöksen (YUTP) 2021/509 ja rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen mukaisesti.

([2]) Neuvoston yhteinen kanta 2008/944/YUTP, vahvistettu 8 päivänä joulukuuta 2008, sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämisestä (EUVL L 335, 13.12.2008, s. 99).

3 artikla

Järjestelyt tuensaajan kanssa

1. Korkea edustaja tekee tuensaajan kanssa tarvittavat järjestelyt sen varmistamiseksi, että tuensaaja noudattaa tällä päätöksellä vahvistettuja vaatimuksia ja ehtoja edellytyksenä avustustoimenpiteen mukaisen tuen antamiselle.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin on sisällyttävä määräyksiä, joilla tuensaaja velvoitetaan varmistamaan, että

a) BMTF:n yksiköt noudattavat asiaankuuluvaa kansainvälistä oikeutta, erityisesti ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta;

b) kaikkea avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta käytetään asianmukaisesti ja tehokkaasti niihin tarkoituksiin, joita varten se on annettu;

c) kaikkea avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta huolletaan riittävästi sen käyttökuntoisuuden ja operatiivisen käytettävyyden varmistamiseksi omaisuuden elinkaaren aikana;

d) avustustoimenpiteen puitteissa annettua omaisuutta ei menetetä eikä siirretä ilman päätöksen (YUTP) 2021/509 nojalla perustetun rahastokomitean, jäljempänä 'rahastokomitea', suostumusta muille kuin kyseisissä järjestelyissä yksilöidyille henkilöille tai yhteisöille sen elinkaaren lopussa.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin järjestelyihin on sisällyttävä määräyksiä avustustoimenpiteen mukaisen tuen keskeyttämisestä ja lopettamisesta, jos tuensaajan todetaan rikkoneen 2 kohdassa säädettyjä velvoitteita.

4 artikla

Täytäntöönpano

1. Korkea edustaja on vastuussa tämän päätöksen täytäntöönpanon varmistamisesta päätöksen (YUTP) 2021/509 ja rauhanrahastosta rahoitettavien tulojen ja menojen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen mukaisesti, noudattaen rauhanrahastosta rahoitettavia avustustoimenpiteitä varten tarvittavien toimenpiteiden ja valvonnan arvioimista ja määrittämistä koskevaa yhdennettyä menetelmäkehystä.

2. ITF Enhancing Human Security -järjestö (ITF) huolehtii 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen toimien toteutuksesta.

5 artikla

Seuranta, valvonta ja arviointi

1. Korkea edustaja seuraa, että tuensaaja noudattaa 3 artiklassa säädettyjä velvoitteita. Seurannan avulla saadaan tietoa 3 artiklassa säädettyjen velvoitteiden rikkomisen asiayhteydestä ja riskistä; se auttaa myös ehkäisemään tällaisia rikkomuksia, mukaan lukien kansainvälisen ihmisoikeuksia koskevan oikeuden ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset BMTF:n yksiköissä.

2. Tarvikkeiden ja varusteiden toimituksenjälkeinen valvonta järjestetään seuraavasti:

a) toimituksen todentaminen, jolloin loppukäyttäjä allekirjoittaa toimitustodistukset omistusoikeuden siirron yhteydessä;

b) toimintaraportointi, jolloin tuensaaja raportoi vuosittain avustustoimenpiteen puitteissa toimitettuja tarvikkeita, varusteita ja palveluita koskevasta toiminnasta, kunnes poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea (PTK) katsoo, ettei tällainen raportointi ole enää tarpeen;

c) tarkastukset paikalla, jolloin tuensaaja antaa korkealle edustajalle pyynnöstä mahdollisuuden laatia tarkastus paikalla.

3. Korkea edustaja arvioi avustustoimenpidettä jäsennellyn ensimmäisen arvioinnin muodossa 12 kuukauden kuluttua siitä, kun tarvikkeet on toimitettu. Tähän voi kuulua tarkastuskäyntejä avustustoimenpiteen puitteissa toimitettujen tarvikkeiden, varusteiden ja palvelujen valvomiseksi tai missä tahansa muussa muodossa olevia itsenäisesti hankittuja tietoja. Lopullinen arviointi laaditaan avustustoimenpiteen päätyttyä sen arvioimiseksi, onko avustustoimenpide edistänyt asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

6 artikla

Raportointi

Korkea edustaja antaa täytäntöönpanokaudella PTK:lle puolivuosittaiset selvitykset avustustoimenpiteen täytäntöönpanosta päätöksen (YUTP) 2021/509 63 artiklan mukaisesti. Avustustoimenpiteiden hallinnoijan on ilmoitettava säännöllisesti rahastokomitealle tulojen ja menojen täytäntöönpanosta kyseisen päätöksen 38 artiklan mukaisesti, myös toimittamalla tiedot osallistuvista toimittajista ja alihankkijoista.

7 artikla

Keskeyttäminen ja lopettaminen

1. PTK voi päättää keskeyttää avustustoimenpiteen täytäntöönpanon kokonaan tai osittain päätöksen (YUTP) 2021/509 64 artiklan mukaisesti.

2. PTK voi myös suositella, että neuvosto lopettaa avustustoimenpiteen.

8 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Luxemburgissa 9 päivänä kesäkuuta 2022.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
Éric DUPOND-MORETTI